हतुवागढी राजपत्र

हतुवागढी गाउँपालिकाद्वारा प्रकाशित

खण्ड : ८ | सङ्ख्या : ५ | मिति : २०८१/०५/०७

भाग-२

हतुवागढी गाउँपालिका

हतुवागढी गाउँपालिका गाउँकार्यपालिकाको बैठकले बनाएको तल लेखिए बमोजिमको कार्यविधि सर्वसाधारणको जानकारीका लागि प्रकाशन गरिएको बेहोरा अनुरोध छ ।

स्वीकृत मितिः २०८१/०५/०७

उत्कृष्ट कृषक पुरस्कार कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०८१

स्थानिय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा १०२ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी हतुवागढी गाउँपालिकाबाट सर्वसाधारणको जानकारीको लागि यो कार्यविधि प्रकाशन गरिएको छ ।

पृष्ठभुमीः- नेपालको भौगोलिक परिवेशले उपलब्ध गराएको अवसर र आधुनिक कृषि प्रविधिहरुको उपयोग गरि हतुवागढी गाउँपालिकाको कार्य क्षेत्र भित्र व्यवसायिक कृषिको माध्यमबाट दिगो

आर्थिक वृद्धि तथा खाद्य सुरक्षा सुनिश्चितता गर्न सकिने सम्भावना प्रचुर रहेको छ । कृषि भूमिको अनुपयुक्त प्रयोग र निर्वाहमुखि कृषि प्रणालीको कारण कृषि क्षेत्रमा संलग्न कृषकहरुले पर्याप्त मात्रामा आम्दानी गर्न नसकी कृषि पेशा अन्य पेशाको तुलनामा आकर्षित र सम्मानित हुन सकेको छैन । कृषि क्षेत्रलाई आकर्षणको रुपमा हेर्न नसकेको कारण यस हतुवागढी गाउँपालिका क्षेत्र भित्रबाट वर्षेनी हजारौं युवाहरु वैदेशिक रोजगारमा जान बाध्य भएका छन भने शिक्षित युवाहरुलाई यस क्षेत्रमा संलग्न गराउन चुनौतिपुर्ण छ। कृषि क्षेत्रलाई उत्पादन र रोजगारको माध्यमबाट आकर्षक क्षेत्रको रुपमा विकास गर्न एकातिर शिक्षित युवाहरुलाई कृषि पेशामा आकर्षित गरि देशभित्र स्वरोजगार सृजना गर्नुपर्ने जरुरी छ भने अर्कोतिर कृषि पेशामा संलग्न भएका व्यवसायिक र अर्ध व्यवसायिक कृषकहरुलाई थप प्रोत्साहन गरि कृषि पेशालाई सम्मानित र व्यवसायिक वनाउनुपर्ने आवश्यकता छ । यसै परिप्रेक्ष्यमा हतुवागढी गाउँपालिकाले कृषि व्यवसाय कृषि तथा) क कृषकहरुलाई मा विगत देखि उत्कृष्टरुपमा कार्य संचालन गरिरहेका व्यवसायि (पशुपालन प्रोत्साहन गरि उत्कृष्ट कृषक पुरस्कार प्रदान गर्नकालागि यसै वर्षदेखि उत्कृष्ट कृषक पुरस्कार कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्धविधि, २०८१ तयार गरि लागु गरिएको छ ।

परिच्छेद - १
प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः -

क. यो कार्यविधिको नाम **"उत्कृष्ट कृषक पुरस्कार कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्याविधि, २०८२"** रहेको छ ।

ख. यो कार्यविधि हतुवागढी गाउँपालिका गाउँकार्यपालिकाको कार्यालयले स्वीकृत गरेको मिति देखी लागु हुनेछ ।

२. **परिभाषाः-** विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा

क. **कार्यक्रमः-** भन्नाले उत्कृष्ट कृषक पुरस्कार कार्यक्रमलाई सम्झनुपर्दछ ।

ख. **उत्कृष्ट कृषक पुरस्कारको लागि कृषकको न्यूनतम योग्यता** भन्नाले यसै कार्यविधिको अनुसुची — १ मा उल्लेख भएको उत्कृष्ट कृषक पुरस्कार कार्यक्रम सहभागिताको लागि न्यूनतम मापदण्ड जनाउँदछ ।

ग. **समिति :-** भन्नाले हतुवागढी गाउँपालिकामा रहेको आर्थिक विकास समितिलाई जनाउदछ ।

घ. **कार्यालय -:** भन्नाले हतुवागढी गाउँपालिकाको कार्यालयलाई सम्झनु पर्दछ ।

ङ. **कृषक -:** भन्नाले हतुवागढी गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका कृषि पेशामा आवद्ध किसानलाई सम्झनुपर्दछ ।

च. **उत्कृष्ट कृषक -:** भन्नाले हतुवागढी गाउँपालिकाको कार्यक्षेत्र भित्र व्यवसायिक रुपमा कृषि तथा पशुपालन गरेका प्राविधिक रुपमा कृषि व्यवसाय संचालन गरकाआफुले , उत्पादन गरेर यस गाउँपालिका लगायत अन्य क्षेत्रमा समेत आफ्नो उत्पादित कृषि उपज विक्री गरेका स्थानिय श्रोत र साधनलाई ,आफ्नो व्यवसायबाट रोजगारी सृजना गरेको , आधुनिक कृषि प्रविधि सम्बन्धि सामान्य जानकार , गोठ सुधार गरेका ,ग गरेकाबढी प्रयो वडादेखी नै सिफारिस भई आएका कृषकहरुलाई सम्झ ,भएकानुपर्दछ ।

३. **कार्यक्रम संचालनको उदेश्य -:** यस कार्यविधि अनुसार कार्यक्रमको उदेश्य देहाय बमोजिम हुनेछ ।

क. कृषकको योगदानलाई सम्मान गर्नु ।

ख. कृषि पेशालाई समाजको आकर्षक एवमं सम्मानित पेशाको रुपमा स्थापित गर्न सहयोग पुर्याउनु ।

ग. कृषक समुदायमा स्वस्थ्य प्रतिस्पर्धाको भावना विकास गरि कृषि पेशालाई व्यवसायिक बनाउन सहयोग पुर्याउनु ।

घ. कृषकहरुको मनोबल उच्च राख्न सहयोग पुर्याउनु ।

ङ. शिक्षित युवा वर्गलाई कृषि पेशातर्फ आकर्षित गर्न सहयोग पुर्याउनु ।

परिच्छेद - २

कार्यक्रम सञ्चालन विधि

४. उत्कृष्ट कृषक छनौट विधि -:

क. हतुवागढी गाउँपालिकाको कार्यक्षेत्र भित्र व्यवसायिक रुपमा उत्कृष्ट कृषकहरु (कृषि तथा पशुपालन) छनौट गर्नकोलागि हतुवागढी गाउँपालिकाको कार्यालयले अनुसुची -२ बमोजिम सूचना प्रकाशन गर्नेछ ।

ख. सूचनामा तोकिएको म्यादभित्र अनुसुची ४ बमोजिमको व्यक्तिगत विवरण सहित रीतपूर्वक दर्ता भएका अनुसुची ३ बमोजिम निवेदनहरू उपर यसै कार्यविधिको दफा ५ बमोजिम गठीत उत्कृष्ट कृषक पुरस्कार छनौट समितिले स्थलगत अनुगमन पश्चात छनौट समितिले अध्ययन गरि छोटो सुची प्रकाशन गरी अन्तिम नामावली प्रकाशन गर्नेछ ।

५. **उत्कृष्ट कृषक पुरस्कार छनौट समिति -**ः हतुवागढी गाउँपालिकामा उत्कृष्ट कृषक पुरस्कार छनौट समिति निम्न बमोजिम हुनेछ ।

क. गाउँपालिका उपाध्यक्ष	— संयोजक
ख. प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	— सदस्य
ग. कार्यपालिकाको आर्थिक विकास समितिको संयोजक	— सदस्य
घ. गाउँपालिकाको पशुपन्छी सेवा शाखा प्रमुख	— सदस्य
ङ. गाउँपालिकाको कृषि शाखा प्रमुख	— सदस्य सचिव

६. **उत्कृष्ट कृषक पुरस्कार छनौट समितिको काम कर्तब्य र अधिकार**

क. म्याद भित्र काजगात पुगेका निवेदनहरुलाई मात्र मान्यता दिने ।

ख. रीतपूर्वक दर्ता भएका निवेदनहरुमध्ये अनुसुची १ मा भएका बाली तथा पशुपन्छीलाई आधार मानेर मूल्याङ्कन गरी छोटो सुची प्रकाशन गर्नुपर्ने ।

ग. रीतपूर्वक दर्ता भएका निवेदनहरु उपर स्थलगत अनुगमन गरि उत्कृष्ट देखिएका कृषकहरुलाई छनौट गर्नुपर्ने ।

घ. कृषि तर्फबाट ६ वटा बाली (खाद्यान्न बाली, तरकारी बाली, तेलहन बाली, फलफूल बाली, माछापालन र च्याउ खेती) लाई छनौट गर्ने र पशुपन्छी तर्फ ६ वटा बाली (मौरीपालन, बाख्रापालन, गाईभैसी पालन, बंगुरपालन, कुखुरापालन र घाँसखेती) गरि उत्कृष्ट कृषकहरूलाई पुरस्कृत गर्नका लागि छनौट गर्ने ।

ङ. एउटै व्यवसायिक कृषकले बाली तथा पशुपन्छीपालन गरि दुईवटै क्षेत्रमा उत्कृष्ट देखिएमा एउट पक्षलाई मात्र पुरस्कार छनौट समिति छनौट गर्ने ।

च. छनौट भएका कृषकहरु सम्बन्धि कुनै असन्तुष्ट पक्षले उजुर गरेमा त्यसको अन्तिम निर्णय हतुवागढी गाउँपालिकामा रहेको आर्थिक विकास समितिले तथ्यगत निर्णय गर्नेछ ।

७. **पुरस्कार तथा कार्वाही व्यवस्थाः-** छनौट भएका उत्कृष्ट कृषकहरुलाई पुरस्कार वितरण समारोहमा नगद राशी तथा कदर पत्र सहित सार्वजनिक रुपमा सम्मान गरिनेछ ।झुटा विवरण पेश गरि पुरस्कार रकम प्राप्त गरेको पाईएमा प्रचलित कानून बमोजिम कारवाही गरि भविष्यमा यस्ता कृषकहरुलाई सरकारी सेवासुविधा नदिने गरि कालो सूचीमा राखिनेछ ।

८. **विविधः-** उत्कृष्ट कृषक पुरस्कार कार्यक्रम सञ्चालनको समन्वय हतुवागढी गाउँपालिका कृषि विकास शाखा तथा पशुपन्छी सेवा शाखाले समन्वयकारी भूमिका निर्वाह गर्नेछ ।

हतुवागढी राजपत्र

९. **अमान्य हुनेः-** यस कार्यविधीमा व्यवस्था भएका विषयहरु प्रचलित कानूनसँग बाँझिएमा अमान्य हुनेछ ।

१०. बाधा अड्काउ फुकाउनेः-

क. यस कार्यविधिमा उल्लेख भएका विषयवस्तुका सम्बन्धमा कुनै अस्पष्टता भएमा सोको व्यख्या गाउँपालिकाले निर्णय गरे बमोजिम हुनेछ ।

ख. यस कार्यविधि कार्यान्वयन गर्न कुनै बाधा अड्काउ परेमा सो फुकाउने अधिकार गाउँपालिकालाई हुनेछ ।

ग. यस कार्यविधिलाई आवश्यकता अनुसार गाउँपालिकाले संशोधन तथा परिमार्जन गर्न सक्नेछ ।

हलेसीतुवाचुङ राजपत्र

अनुसुची — १

(दफा १ को उपदफा (ख) सँग सम्बन्धित)

उत्कृष्ट कृषक पुरस्कारको लागि कृषकको न्यूनतम योग्यता

क्र.सं.	बालीको / पशुपन्छीको नाम	क्षेत्रफल / संख्या (नूनतम	कैफियत
१	खाद्यान्न बाली	१० रोपनी	
२	तरकारी बाली	२ रोपनी	
३	तेलहन बाली	३ रोपनी	
४	फलफूल बाली	१०० बोट फल्ने	
५	मौरी पालन	३० गोला सहितको आधुनिक घार	
६	च्याउ खेती	३ वटा टनेल	
७	माछापालन	१ रोपनीको पोखरी	
८	बाख्रापालन	२० वटा माउ बाख्रा	
९	बंगुरपालन	५ वटा माउ बंगुर	
१०	गाईभैंसी पालन	५ वटा माउ गाई/भैंसी	
११	कुखुरा पालन	२०० संख्या	
१२	घाँस खेती	२ रोपनी	

अनुसुची — २

(दफा ४ को उपदफा क सँग सम्बन्धित)

सूचनाको ढाँचा

उत्कृष्ट कृषक पुरस्कार कार्यक्रममा सहभागी हुने आवेदन आह्वानको सूचना ।

हतुवागढी गाउँपालिका गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय, घोडेटार भोजपुरको उपक्षेत्र कृषि तर्फको आ.व. .... को स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम अनुसार कृषि क्षेत्रमा योगदान पुर्याउने कृषकहरूलाई सम्मान गर्न उत्कृष्ट कृषक पुरस्कार कार्यक्रम रहेको हुँदा ईच्छुक कृषकहरूबाट दरखास्त आह्वानको लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ । यो सूचना प्रकाशन भएको मितिले .... अर्थात .... दिन भित्र तपसिल बमोजिमका कागजातहरू संलग्न गरि यस कार्यालयको कृषि शाखा आवेदन पेश गर्नहुन अनुरोध छ । थप जानकारीका लागि .... मा सम्पर्क गर्न सकिनेछ ।

आवश्यक कागजातहरु

१. अनुसुची ३ बमोजिमको निवेदन
२. नेपाली नागरिकता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपी
३. निवेदकको कृषि फर्म/कम्पनी दर्ता भएको हकमा दर्ता तथा नविकरण प्रमाणपत्रको प्रतिलिपी
४. सम्बन्धित वडाको सिफारिसपत्र
५. अनुसुची ४ बमोजिमको फारम

हतुवागढी राजपत्र

अनुसुची ३

(दफा ४ को उपदफा ख सँग सम्बन्धित)

(निवेदनको ढाँचा)

मितिः-

विषयःउत्कृष्ट कृषक पुरस्कार कार्यक्रममा सहभागी गराई पाउँ । -

श्री प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू,

हतुवागढी गाउँपालिका,गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय ,

घोडेटारभोजपुर । ,

प्रस्तुत विषयमा तहाँ कार्यालयको मिति .... गते प्रकाशित सूचना बमोजिम उत्कृष्ट कृषक पुरस्कार कार्यक्रममा सहभागी हुन म हतुवागढी गाउँपालिका वडा नं. .... निवासी श्री .... ईच्छुक भएको हुँदा तपसिल बमोजिमको कागजातहरू संलग्न राखी यो निवेदन पेश गरेको छु ।

तपसिल

संलग्न कागजातहरु

१. नेपाली नागरिकता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपी
२. निवेदकको कृषि फर्म/कम्पनी दर्ता भएको हकमा दर्ता तथा नविकरण प्रमाणपत्रको प्रतिलिपी
३. सम्बन्धित वडाको सिफारिसपत्र
४. अनुसुची ४ बमोजिमको फारम

<u>निवेदक</u>

नामः-

ठेगानाः-

सम्पर्क नं.

हतुवागढी राजपत्र

अनुसुची — ४ (दफा ४ को उपदफा ख सँग सम्बन्धित)

व्यक्तिगत विवरणको ढाँचा

१. कार्यक्रममा सहभागि हुने कृषकको नामः-

२. सहभागीको स्थायी ठेगानाः-

३. श्रोत साधनको विवरणः-

४. सहभागी हुने कृषकले गरि आएको मुख्य कृषि उत्पादन तथा पशुपन्छी पालनको नामः -

क्र.सं.	विवरण	ईकाई	परिमाण	कैफियत
१.	कुल जग्गाको क्षेत्रफल(भाँडामा लिएको समेत			
क.	कूल खेती गरिएको क्षेत्रफल			
ख.	पशुपालनको लागि प्रयोग गरेको जग्गाको क्षेत्रफल			
ग.	सिंचित जग्गाको क्षेत्रफल			
२.	सिंचाईको श्रोत			
क.	कुलो			
ख.	ट्याङ्की			
ग.	प्लास्टिक पोखरी			

५. खेती गरिएको बालीको क्षेत्रफल र उत्पादन विवरण

क्र.सं.	विवरण	ईकाई	परिमाण	उत्पादन
१.	खाद्यान्न बाली			
क	धान			
ख	मकै			
ग	गहुँ			
२	तेलहन बाली			
क	तोरी			
३.	तरकारी बाली			
क	वर्षे तरकारी			
ख	हिउदे तरकारी			

ग	वेमौसमी तरकारी			
४.	फलफूल बाली			
क	सुन्तला			
ख	एभोकाडो			
ग	किवी			
घ	आँप			
ङ	अन्य भए खुलाउने			
५	च्याउ खेती			
६	मौरीपालन			
७	बदाम खेती			

६. पशुपन्छी पालन तर्फ

क्र.सं.	विवरण	ईकाई	परिमाण	उत्पादन
१.	माछापालन			
२.	ठूला पशु पालन			
क.	गाई			
ख.	भैंसी			
३.	साना पशुपालन			
क.	बाख्रा माउ			
ख.	बंगुर माउ			
४.	कुखुरापालन			
५.	घाँस खेती			

७. सेवा तथा संस्थागत पहुँच सम्बन्धि विवरणः-

क्र.सं.	सेवा तथा संस्थागत पहुँच	अति उत्तम	उत्तम	समान्य	नभएको
१	बाली तथा पशु विमामा पहुँच				
२	कार्यक्रम/आयोजनाबाट परियोजना प्राप्ति				
३	प्राविधिक सँगको सम्पर्क स्थिती				

८. कृषि पेशामा संलग्न कामदारहरुको विवरणः-

क्र.सं.	कामदारको किसिम	संख्या	घरेलु कामदार	ज्यामी कामदार

१	खेती कार्यमा			
२	पशुपन्छीपालन कार्यमा			
३	प्रशोधन तथा बजारीकरण कार्यमा			

९. कृषि व्यवसायमा लगानीको स्थिती:-

क्र.सं.	शिर्षक	रकम	कैफियत
१	जम्मा खेती खर्च		
२	जम्मा पशुपन्छीपालन खर्च		
३	जम्मा कृषि औजार खरिद खर्च		
४	अन्य खर्च		
	कुल जम्मा खर्च		

१०. कृषि व्यवसायमा भएको लगानीको श्रोत:-

क्र.सं.	शिर्षक	रकम	कैफियत
१	ऋण लगानी		
२	आफ्नै आम्दानीबाट ब्यहोरेको रकम		
	कुल जम्मा		

११. कृषि पेशाबाट वार्षिक पारिवारिक आम्दानी स्थिती:-

क्र.सं.	शिर्षक	रकम	कैफियत
१	खेती कार्यबाट		
२	पशुपन्छीपालन कार्यबाट		
३	कृषि उपजको बजारीकरण कार्यबाट		
	कुल जम्मा आम्दानी		

१२. निम्न विषयमा सहभागी कृषकको दक्षताः-

क्र.सं.	दक्षताको क्षेत्र	स्थिती	
		भएको	नभएको
१	उन्नत प्रविधि उपयोग तथा अनुशरण		
२	श्रोत साधनको अधिकतम सदुपयोग		
३	प्रविधि विस्तारमा योगदान		
४	रोगकिरा नियन्त्रण प्रविधिको उपयोग		
५	भकारो तथा गोठ सुधार		
६	उत्पादन लागत तथा प्रतिफल सम्बन्धि रेकर्ड व्यवस्थापन		
७	कुनै किसिमको पुरस्कार तथा प्रशसांपत्र		
८	समुह/समिति/सहकारीको सदस्यता		
९	स्थानिय स्तरमा आफ्नो अनुभवको आदान प्रदान		

१३. खेती प्रणालीमा अपनाईएको नयाँ प्रविधिहरुको विवरणः -

....

....

....

....

.

१४. कृषि व्यवसाय प्रवर्धनमा भावी योजनाः-

....

....

....

....

....

....

....

१५. कृषकको सफलताको कथा (बढीमा १५० शब्द)

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

अनुसुची — ५

उत्कृष्ट कृषक पुरस्कारको लागि कृषकले पेश गरेको) निवेदन फारमको मूल्यांकनको आधारहरु

क्र.सं.	निवेदन फारम मूल्याङ्कन मापदण्ड	पूर्णाङ्क अंक	प्राप्ताङ्क अंक	मूल्यांकन विधि
१	श्रोत साधनको स्थिती तथा सदुपयोग	१०		स्थलगत अनुगमन
२	स्थानिय समुदायमा कार्य अनुभवको आदान प्रदान तथा योगदान	१०		स्थलगत अनुगमन
३	उत्पादन स्थिती	२०		स्थलगत अनुगमन
४	सेवा तथा संस्थागत पहुँच	५		स्थलगत अनुगमन
५	रोजगारी सृजनाको स्थिति	१५		स्थलगत अनुगमन
६	कृषि व्यवसायमा गरेको आर्थिक लगानीको स्थिति	५		स्थलगत अनुगमन
७	कृषि व्यवसायबाट प्राप्त आम्दानी तथा प्रतिफल स्थिति	१०		स्थलगत अनुगमन
८	गाउँपालिकाको कार्यालय र प्राविधिकसँगको सम्पर्क	५		स्थलगत अनुगमन
९	प्राविधिक ज्ञान सिप बारे जानकारी तथा प्रयोगको स्थिति	१०		स्थलगत अनुगमन
१०	कृषि व्यवसायको दिगोपनाको स्थिति	१०		स्थलगत अनुगमन

<u>**आज्ञाले :**</u>

महेश निरौला

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

हलुवागी राजपत्र